

DOI 10.24144/2077-6594.2.1.2021.235359
УДК 618.39+618.4+616.9:612.6+613.96]-053.6-055.25

Слабкий Г.О.¹, Миронюк І.С.¹, Качур О.Ю.²

Аборти, пологи та інфекції, що передаються статевим шляхом у дівчат та дівчат-підлітків, як проблема системи громадського здоров'я

¹ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна
²Міжнародний європейський університет, м. Київ, Україна

g.slabkiy@ukr.net, ivan.myronyuk@uzhnu.edu.ua

Слабкий Г.А.¹, Миронюк И.С.¹, Качур А.Ю.²
Аборты, роды и инфекции, передающиеся половым путем у девушки девушек-подростков как проблема системы общественного здоровья

¹Ужгородский национальный университет,
г. Ужгород, Украина

²Международный европейский университет, г. Киев

Slabkiy G.O.¹, Myronyuk I.S.¹, Kachur O.Yu.²
Abortions, deliveries and sexually transmitted infections among girls and girls-teenagers as a problem of public health system

¹Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine
²International European University, Kyiv, Ukraine

Вступ

Важливою передумовою забезпечення належної охорони громадського здоров'я в цілому є ефективна система охорони репродуктивного здоров'я населення з обов'язковим урахуванням економічної, екологічної, макро- та мікросоціальної ситуації, трудових відносин та багатьох інших факторів [1–3].

Основні принципи стосовно охорони репродуктивного здоров'я покладені в основу стратегії для всіх країн європейського регіону ВООЗ: «Здоров'я-21: Основи політики досягнення здоров'я для всіх у Європейському регіоні ВООЗ» [4]. Задачею 3 цієї політики – здоровий початок життя – передбачено забезпечення всіма державами регіону поліпшення доступу населення до служб репродуктивного здоров'я, служб допологової та перинатальної допомоги. Однією із стратегій поліпшення стану репродуктивного здоров'я жінок є право на безпечне материнство. У травні 2004 року п'ятдесят сьомою сесією Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я була прийнята Перша глобальна стратегія ВООЗ у сфері репродуктивного здоров'я. Глобальною стратегією передбачено п'ять основних аспектів охорони репродуктивного і сексуального здоров'я до яких, в тому числі, відноситься надання високоякісних послуг у сфері планування сім'ї, включаючи служби, пов'язані з безпліддям; ліквідація небезпечних абортів; боротьба з інфекціями, що передаються статевим шляхом, інфекції сечовивідних шляхів тощо [5]. Важливе значення при цьому ВООЗ приділяє роботі з підлітками. Задоволення потреб та рішення проблем охорони сексуального та репродуктивного здоров'я підлітків є важним елементом Глобальної стратегії ВООЗ в області репродуктивного здоров'я. Потреби охорони сексуального та репродуктивного здоров'я підлітків або недостатньо піднімаються або отримують недостатньо уваги. При

цьому маються дані про те, що таке відношення може загрожувати здоров'ю в майбутньому молодих людей [6,7].

Мета роботи: дослідити рівень абортів, пологів та інфекцій, що передаються статевим шляхом серед дівчат віком 10-14 років та дівчат-підлітків (15-17 років) України в динаміці 2015-2019 років.

Матеріали та методи

Матеріалами дослідження стали дані галузевої статистичної звітності України за період 2015-2019 років. При проведенні дослідження використано статистичний метод та метод структурно-логічного аналізу.

Результати дослідження та їх обговорення

Відповідно до поставленої мети на початку було вивчено та проаналізовано кількість абортів серед дівчат віком 10-14 років. Отримані результати наведено на рис. 1.

Наведені на рис. 1 дані вказують на збільшення в Україні кількості абортів в динаміці 2015-2019 років серед дівчат віком 10-14 років з найвищою їх кількістю в 2016 році – 56. Дане вказує на ранній початок дівчатами статевого життя та невикористання ними та статевими партнерами протизаплідних засобів, в тому числі презервативів.

В 2019 році найбільша кількість абортів у дівчат віком до 14 років зареєстрована у Дніпропетровській області (6), м. Києві і Київській області (5) та Запорізькій і Закарпатській (4) областях.

Далі вивчалось питання щодо рівня абортів серед дівчат-підлітків віком 15-17 років життя в розрізі адміністративних територій країни. Отримані дані наведено в табл. 1.

Отримані в ході дослідження дані вказують на те, що рівень абортів серед дівчат-підлітків віком 15-17 років життя в динаміці 2015-2019 років в розрахунку на 1000 дівчат-підлітків скоротився в 1,35 разу і в 2019 році склав 1,27. Скорочення даного показника відбулося на території всіх областей та м. Києва крім Луганської, Рівненської, Хмельницької та Чернівецької областей, де рівень абортів серед дівчат-підлітків віком 15-17 років життя за період

дослідження зріс. В 2019 році в розрізі адміністративних територій країни зареєстровані достовірні відмінності рівня абортів серед дівчат-підлітків віком 15-17 років життя. Гранична різниця показника коливається в 4,42 рази: від 0,57 у Львівській до 2,52 у Закарпатській області.

Наступним кроком дослідження було вивчення динаміки кількості пологів у дівчат віком 10-14 років. Отримані дані наведено на рис. 2.

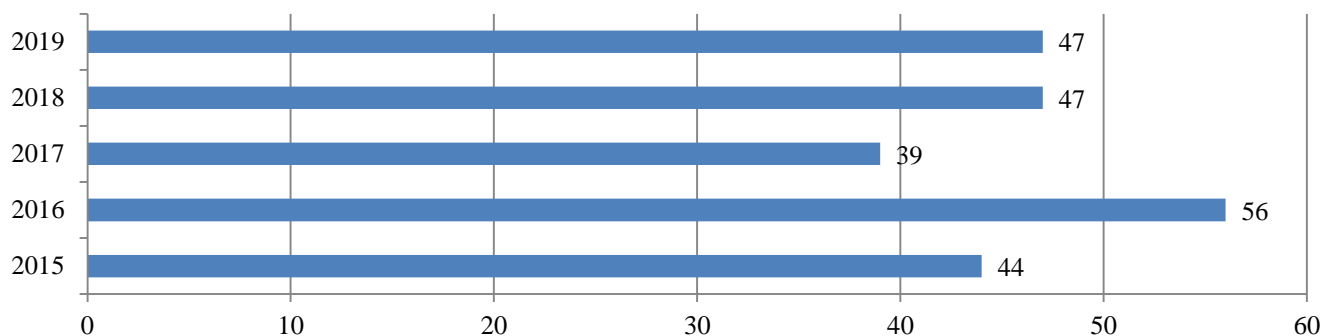

Рис. 1. Кількість абортів серед дівчат віком 10-14 років

Таблиця 1. Динаміка рівня абортів серед дівчат-підлітків віком 15–17 років в динаміці 2015–2019 років (на 1000 дівчат-підлітків)

Регіон України	2015	2016	2017	2018	2019	2019 до 2017
Україна	1,72	1,57	1,52	1,35	1,27	-0,55
Вінницька	2,44	2,17	1,78	1,95	1,53	-0,91
Волинська	1,45	0,82	0,90	0,66	1,29	-0,16
Дніпропетровська	3,36	2,47	2,45	2,25	2,25	-1,11
Донецька	2,91	2,82	2,83	2,10	1,78	-1,13
Житомирська	1,48	1,67	1,22	1,47	0,78	-0,70
Закарпатська	2,53	1,92	2,00	1,96	2,52	-0,01
Запорізька	2,18	1,87	1,75	1,75	1,51	-0,67
Івано-Франківська	1,21	0,93	1,28	1,04	1,10	-0,11
Київська	2,14	2,16	2,33	1,66	1,30	-0,84
Кіровоградська	2,72	2,27	2,04	2,84	1,26	-1,46
Луганська	2,02	2,36	2,27	2,52	2,40	+0,38
Львівська	0,73	0,68	0,42	0,63	0,57	-0,16
Миколаївська	2,65	1,89	1,66	1,40	1,58	-1,07
Одеська	1,92	2,07	1,41	1,54	1,25	-0,67
Полтавська	2,33	2,18	2,32	1,94	1,93	-0,40
Рівненська	0,43	0,35	0,41	0,26	0,79	+0,36
Сумська	1,18	0,44	1,37	1,13	1,13	-0,05
Тернопільська	0,66	0,56	0,13	0,41	0,62	-0,04
Харківська	1,93	1,76	2,21	1,53	1,12	-0,81
Херсонська	2,03	1,90	2,36	1,25	1,38	-0,65
Хмельницька	1,30	1,24	1,75	1,08	1,76	+0,46
Черкаська	2,53	2,25	1,54	1,98	1,72	-0,81
Чернівецька	1,42	2,49	1,68	1,85	1,99	+0,57
Чернігівська	1,86	1,94	1,82	1,18	0,94	-0,92
м. Київ	0,99	1,28	1,22	0,80	0,74	-0,25

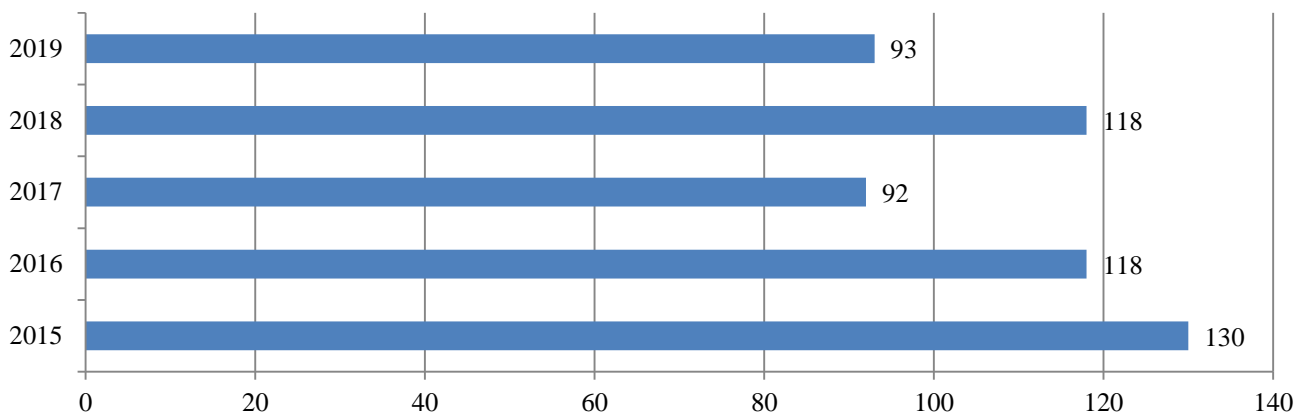

Рис. 2. Кількість пологів у дівчат віком 10-14 років

Отримані дані вказують на те, що кількість пологів в динаміці періоду дослідження скоротилася в 1,40 разу і в 2019 році склала 93. При цьому найбільша кількість пологів у дівчат у віці до 14 років зареєстрована у Закарпатській області: 42 з показником 1,07 на 1000 дівчат відповідного віку.

Далі вивчалася динаміка рівня пологів у дівчат-підлітків віком 15–17 років життя в динаміці 2015–2019 років в розрахунку на 1000 дівчат-підлітків в розрізі адміністративних територій України. Отримані результати наведено в табл. 2.

Таблиця 2. Динаміка рівня пологів у дівчат-підлітків віком 15–17 років життя в динаміці 2015-2019 років (на 1000 дівчат-підлітків)

Регіон України	2015	2016	2017	2018	2019	2019 до 2015
Україна	9,35	8,61	7,54	6,82	6,03	-3,32
Вінницька	11,86	10,57	8,64	8,09	8,02	-3,84
Волинська	8,36	7,59	5,77	5,73	6,64	-1,72
Дніпропетровська	11,13	10,25	8,42	7,77	6,75	-4,38
Донецька	9,73	7,30	7,13	6,48	5,81	-3,92
Житомирська	14,14	13,88	10,10	9,13	9,52	-4,62
Закарпатська	20,95	19,21	21,89	22,70	18,53	-2,42
Запорізька	9,75	9,05	7,82	7,35	7,09	-2,66
Івано-Франківська	11,14	11,08	4,18	4,96	4,20	-6,94
Київська	10,56	9,68	7,53	7,83	6,31	-4,25
Кіровоградська	16,16	15,21	10,71	12,44	12,00	-4,16
Луганська	8,43	7,78	6,69	6,79	6,57	-1,86
Львівська	4,79	4,90	5,14	3,57	3,58	-1,22
Миколаївська	11,23	13,01	10,89	9,80	7,15	-4,08
Одеська	12,90	11,78	10,39	10,19	8,04	-4,86
Полтавська	10,04	10,76	7,79	7,26	6,22	-3,82
Рівненська	5,47	5,41	6,21	4,69	3,78	-1,69
Сумська	8,99	7,27	6,93	5,87	4,29	-4,70
Тернопільська	9,35	9,01	7,09	6,22	5,16	-4,19
Харківська	8,28	7,53	7,74	5,25	4,28	-4,00
Херсонська	11,63	10,99	9,88	8,35	8,25	-3,38
Хмельницька	11,23	8,19	8,58	7,83	8,18	-3,05
Черкаська	11,09	10,23	9,17	7,03	5,85	-5,24
Чернівецька	11,12	8,42	8,96	7,56	7,73	-3,39
Чернігівська	7,76	7,61	6,28	4,97	4,35	-3,41
м. Київ	3,26	2,59	2,60	1,81	1,78	-1,48

Отримані в ході дослідження дані вказують на те, що рівень пологів у дівчат-підлітків віком 15-17 років життя в динаміці 2015-2019 років скоротився в 1,55 разів і в 2019 році в цілому по країні склав 6,03 на 1000 дівчат-підлітків. При цьому скорочення даного показника зареєстровано в усіх адміністративних територіях країни.

Найвищий рівень пологів у дівчат-підлітків віком 15-17 років життя за період дослідження було встановлено в 2018 році в Закарпатській області з показником 22,70 на 1000 дівчат відповідного віку.

В 2019 році різниця показника, що вивчається в розрізі адміністративних територій країни становила 10,41 разів: від 1,78 в м. Києві до 18,53 в Закарпатській області.

Відповідно до поставленої мети далі вивчалось питання щодо захворюваності у дівчат віком 10-14 років та дівчат-підлітків віком 15-17 років життя на інфекції, що передаються статевим шляхом в динаміці 2015-2019 років. Враховуючи статистично незначні дані щодо захворюваності у дівчат та дівчат-підлітків на вказані хвороби дослідження проводилося та аналізувалося не у відносних показниках, а у абсолютних даних (табл. 3).

Таблиця 3. Кількість захворювань у дівчат віком 10–14 років та дівчат-підлітків віком 15–17 років життя на інфекції, що передаються статевим шляхом в динаміці 2015–2019 років

ПСШ	2015	2016	2017	2018	2019
Дівчата віком 10-14 років					
Сифіліс	8	11	7	4	5
Гонококова інфекція	14	23	1	14	4
Хламедіоз	15	23	12	4	3
Тримоніаз	91	101	65	84	34
Урогенітальний мікоплазмоз	77	32	21	16	19
Дівчата-підлітки віком 15-17 років життя					
Сифіліс	26	22	21	15	5
Гонококова інфекція	47	34	20	14	14
Хламедіоз	154	76	58	49	45
Тримоніаз	529	437	346	314	251
Урогенітальний мікоплазмоз	223	143	121	110	85

Отримані дані вказують на зниження захворюваності дівчат віком 10-14 років на інфекції, що передаються статевим шляхом за період 2015-2019 років. Так, захворюваність на сифіліс скоротилася в 1,60 разу з кількістю 5 випадків, захворюваність на гонококову інфекцію скоротилася в 3,50 разу з кількістю 4 випадки, захворюваність на хламідіоз скоротилася в 5,00 разів з кількістю 3 випадки, захворюваність на трихомоніаз скоротилася в 2,68 разу з кількістю 34 випадки, захворюваність на урогенітальний мікоплазмоз скоротилася в 4,05 разу з кількістю 19 випадків.

Також зареєстровано зниження захворюваності дівчат-підлітків віком 15-17 років на інфекції, що передаються статевим шляхом за період 2015-2019 років. Так, захворюваність на сифіліс скоротилася в 5,20 разу з кількістю 5 випадків, захворюваність на гонококову інфекцію скоротилася в 3,36 разу з кількістю 14 випадків, захворюваність на хламідіоз скоротилася в 3,42 разу з кількістю 45 випадків, захворюваність на трихомоніаз скоротилася в 2,11 разу з кількістю 251 випадок, захворюваність на урогенітальний мікоплазмоз скоротилася в 2,62 разу з кількістю 85 випадків.

Результати проведеного дослідження вказують на те, що частина дівчат віком 10-14 років та дівчат-підлітків віком 15-17 років починають раннє статеве життя та мають небезпечну статеву поведінку по відношенню до попередження небажаної вагітності та захворювання на ПСШ. На це вказує, що не зважаючи на зменшення показників за роки дослідження, високий рівень абортів та захворювань на інфекції, що передаються статевим шляхом. Також зареєстровано високий рівень пологів у дівчат-підлітків: 6,03 на 1000 дівчат-підлітків віком 15-17 років життя.

Висновки

Вказана ситуація потребує від системи громадського здоров'я комплексної цілеспрямованої роботи серед підлітків з формування у них мотивованої поведінки утримання від раннього початку статевого життя та формування безпечної поведінки та навичок з попередження небажаної вагітності та профілактики зараження інфекціями, що передаються статевим шляхом. Така робота має проводитися як на рівні сім'ї, навчального закладу, де вони навчаються, так і в неформальних колективах підлітків використовуючи метод «Рівний-рівному».

Література

1. Регіональний Європейський офіс ВООЗ. Регіональна стратегія ВООЗ з сексуального та репродуктивного здоров'я. – Копенгаген: Всесвітня організація охорони здоров'я. – Листопад, 2001.
2. Всесвітня Організація Охорони Здоров'я. Керівництво з показників репродуктивного здоров'я: як їх здобувати, інтерпретувати та аналізувати з метою глобального моніторингу. – Женева: Всесвітня Організація Охорони Здоров'я, 2006, 13.
3. Фонд народонаселення ООН. "Підтримуючи сузір'я репродуктивних прав". Питання, що стосуються населення: права людини. 27 жовтня 2008 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.unfpa.org/rights/rights.htm>.

4. Здоровье-21. Основы политики достижения здоровья для всех в Европейском регионе ВОЗ / Европ. региональное бюро ВОЗ. – Копенгаген, 1999. – 243 с. – (Европейская серия по достижению здоровья для всех, № 6).
5. Стратегия в области репродуктивного здоровья в целях ускорения прогресса в направлении достижения международных целей и задач в области развития. Женева, Всемирная организация здравоохранения, 2004 год. (Документ No. WHO/RHR/04.8).
6. Bott S et al. Eds. Towards adulthood: exploring the sexual and reproductive health of adolescents in South Asia. Geneva, World Health Organization, 2003.
7. Pregnant adolescents: delivering on global promises of hope. Geneva, World Health Organization, 2006.

References

1. Rehionalnyi Yevropeyskiy ofis VOOZ. Rehionalna stratehiia VOOZ z seksualnoho ta reproduktyvnoho zdorovia. – Kopenhagen: Vsesvitnia orhanizatsiia okhorony zdorovia. – Lystopad, 2001.
2. Vsesvitnia Orhanizatsiia Okhorony Zdorovia. Kerivnytstvo z pokaznykiv reproduktyvnoho zdorovia: yak yikh zdobuvaty, interpretuvaty ta analizuvaty z metoiu hlobalnoho monitorynhu. – Zheneva: Vsesvitnia Orhanizatsiia Okhorony Zdorovia, 2006, 13.
3. Fond narodonaselennia OON. "Pidtrymuiuchy suziria reproduktyvnykh prav." Pytannia, shcho stosuiutsia naseleunia: prava liudyny. 27 zhovtnia 2008 roku [online]. Available at: <http://www.unfpa.org/rights/rights.htm>.
4. Zdorove-21. Основы polityky dostyzhennia zdorovia dlia vsek v Evropeiskom rehyone VOZ / Evrop. rehyonalnoe biuro VOZ. – Kopenhagen, 1999. – 243 s. – (Evropeiskaia seriya po dostyzhenniu zdorovia dlia vsek, № 6).
5. Stratehiya v oblasti reproduktyvnoho zdorovia v tseliakh uskorennia prohressa v napravleniu dostyzhennia mezhdunarodnykh tselei y zadach v oblasti razvytia. Zheneva, Vsemyrnaia orhanizatsiia zdavookhraneniya, 2004 hod. (Dokument No. WHO/RHR/04.8).
6. Bott S et al. Eds. Towards adulthood: exploring the sexual and reproductive health of adolescents in South Asia. Geneva, World Health Organization, 2003.
7. Pregnant adolescents: delivering on global promises of hope. Geneva, World Health Organization, 2006.

Дата надходження рукопису до редакції: 11.02.2021 р.

Мета роботи: дослідити рівень абортів, пологів та інфекцій, що передаються статевим шляхом серед дівчат віком 10-14 років та дівчат-підлітків (15-17 років) України в динаміці 2015-2019 років.

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження стали дані галузевої статистичної звітності України за період 2015-2019 років. При проведенні дослідження використано статистичний метод та метод структурно-логічного аналізу.

Результати. Результати проведеного дослідження вказують на те, що частина дівчат віком 10-14 років та дівчат-підлітків віком 15-17 років починають раннє статеве життя та мають небезпечну статеву поведінку по відношенню до попередження небажаної вагітності та захворювання на ІПСШ. На це вказує, на зважаючи на зменшення показників за роки дослідження, високий рівень абортів та захворювань на інфекції, що передаються статевим шляхом. Також зареєстровано високий рівень пологів у дівчат-підлітків: 6,03 на 1000 дівчат-підлітків віком 15-17 років життя.

Висновки. Вказана ситуація потребує від системи громадського здоров'я комплексної цілеспрямованої роботи серед підлітків з формування у них мотивованої поведінки утримання від раннього початку статевого життя та формування безпечної поведінки та навичок з безпечної поведінки з попередження небажаної вагітності та профілактики інфекціями, що передаються статевим шляхом. Така робота має проводитися як на рівні сім'ї, навчального закладу, де вони навчаються так і в неформальних колективах підлітків використовуючи метод «Рівний рівному».

Ключові слова: дівчата, дівчата-підлітки, аборти, пологи, інфекції, що передаються статевим шляхом, системи громадського здоров'я, проблема.

Цель работы: исследовать уровень аборт, родов и инфекций, передающихся половым путем среди девушек 10-14 лет и девочек-подростков (15-17 лет) Украины в динамике 2015-2019 годов.

Материалы и методы. Материалами исследования стали данные отраслевой статистической отчетности Украины за период 2015-2019 годов. При проведении исследования использованы статистический метод и метод структурно-логического анализа.

Результаты. Результаты проведенного исследования указывают на то, что часть девушек 10-14 лет и девушек-подростков в возрасте 15-17 лет начинают раннюю половую жизнь и имеют опасную половую поведение по отношению к предупреждению нежелательной беременности и заболевания ИППП. На это указывает, ввиду уменьшения показателей за годы исследования, высокий уровень аборт и заболеваний инфекциями, передающимися половым путем. Также зарегистрировано высокий уровень родов у девочек-подростков: 6,03 на 1000 девочек-подростков в возрасте 15-17 лет жизни.

Выводы. Указанная ситуация требует от системы общественного здоровья комплексной целенаправленной работы среди подростков по формированию у них мотивированного поведения воздержание от раннего начала половой жизни и формирование безопасного поведения и навыков безопасного поведения по предупреждению нежелательной беременности и профилактики инфекциями, передающимися половым путем. Такая работа должна проводиться как на уровне семьи, учебного заведения, где они учатся, так и в неформальных коллективах подростков используя метод «Равный равному».

Ключевые слова: девушки, девушки-подростки, аборты, роды, инфекции, передающиеся половым путем, системы общественного здоровья, проблема.

Objective: to study the level of abortions, deliveries and sexually transmitted infections among girls aged 10-14 years and girls-teenagers (15-17 years) in Ukraine in the dynamics of the years 2015-2019.

Materials and methods. The data of the sectoral statistical reporting of Ukraine for the period of 2015-2019 years were used as the materials for research. The statistical method and the method of structural and logical analysis were applied.

Results. The results of the study suggest that part of the girls aged 10-14 years and adolescent girls aged 15-17 years begin early sexual life and have a dangerous sexual behavior concerning the prevention of unwanted pregnancies and sexually transmitted infections. This is indicated, in spite of the reduction of indicators for the years of study, by the high level of abortions and sexually transmitted infections. High level of deliveries among teenage girls is also registered: 6.03 per 1000 teenage girls aged 15-17 years of life.

Conclusions. The indicated situation requires a comprehensive purposeful work of public health system among adolescents to form in them motivated behavior of abstinence from early sexual life and the formation of safe behavior and skills of safe behavior on the prevention of unwanted pregnancy and prevention of sexually transmitted infections. This type of work should be carried out both at the level of family and educational institution, where they study and in the informal of teenagers' groups with the use of "Peer to Peer" method.

Key words: girls, teenage girls, abortions, deliveries, sexually transmitted infections, public health system, problem.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflicts of interest: absent.

Відомості про авторів

Слабкий Геннадій Олександрович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри наук про здоров'я ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; 88000 пл. Народна, 3, м. Ужгород, Україна.
g.slabkiy@ukr.net.

Миرونюк Іван Святославович – доктор медичних наук, професор, декан факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; 88000 пл. Народна, 3, м. Ужгород, Україна.
ivan.myronyuk@uzhnu.edu.ua.

Качур Олександр Юрійович – д.мед.н., професор кафедри клінічних дисциплін Міжнародного Європейського Університету; 03187 проспект Академіка Глушкова, 42-В, м. Київ, Україна.